

Wymagania edukacyjne z języka polskiego w klasie V

WYMAGANIA NA OCENĘ CELUJĄCĄ

Jak na ocenę bardzo dobrą oraz:

- uczeń bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach szkolnych i międzyszkolnych,
- posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia literackiego, językowego oraz nauki o języku,
- rozumie swoistość tworzywa różnych tekstów i posługuje się terminologią z zakresu teorii literatury,
- posługuje się odpowiednim do sytuacji komunikacyjnej zasobem słownictwa; jego ustne i pisemne wypowiedzi cechuje dojrzałość, myślenie, wnioskowanie, ocenianie,
- tworzy własne teksty, nadając im indywidualizowany charakter,
- samodzielnie korzysta z różnych źródeł informacji,
- samodzielnie wyszukuje informacje w różnych typach słowników (mitów i tradycji, frazeologicznym),
- zdobyte informacje wykorzystuje w twórczy sposób,
- odróżnia wytwory kultury wysokiej od wytworów kultury masowej,
- rozumie, że język jest składnikiem dziedzictwa kulturowego.
- świadomie gromadzi słownictwo z określonych kręgów tematycznych.

WYMAGANIA NA OCENĘ BARDZO DOBRĄ

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

1. Czytanie i słuchanie; docieranie do informacji. Uczeń:

Jak w klasie czwartej oraz

- samodzielnie, bezbłędnie rozpoznaje formy gatunkowe (zawiadomienie, ogłoszenie, życzenia, gratulacje),
- bezbłędnie identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy,
- dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł; wstęp, rozwinięcie, zakończenie; akapity),
- rozpoznaje kolokwializmy i elementy gwarowe w języku mówionym,
- bezbłędnie wyszukuje znaczenie związków frazeologicznych pochodzących z mitologii,
- sprawnie posługuje się różnymi źródłami informacji w tym słownikami (języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznym).

2. Świadomość językowa. Uczeń:

Jak w klasie czwartej oraz

- bezbłędnie rozpoznaje w wypowiedziach części mowy,
- bezbłędnie rozpoznaje kategorie fleksyjne (tryb, stopniowanie, temat, końcówka, oboczność w temacie),
- rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach (dopełnienie, przydawka, okolicznik, rodzaje podmiotu, rodzaje orzeczenia),
- bezbłędnie rozpoznaje zdania złożone współrzędnie i podrzędnie.
- bezbłędnie rozpoznaje podstawowe części mowy, kategorie fleksyjne i podstawowe funkcje składniowe wyrazów.

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

1. Analiza; interpretacja; wartości i wartościowanie.

Jak w klasie czwartej oraz

- uzasadnia swoje wrażenie po lekturze,
- podejmuje rozważania i ocenia postępowanie bohaterów,

- rozumie swoistość tworzywa filmu, telewizji, Internetu, wskazuje cechy narodowe i regionalne różnych tekstów kultury,
- w opisie i interpretacji tekstu kultury posługuje się poznaną terminologią,
- omawia akcję, wskazując wątki,
- wyodrębnia elementy dzieła filmowego i telewizyjnego (scenariusz, reżyseria, ujęcie, gra aktorska),
- jest krytycznym odbiorcą i twórcą rzeczywistości wirtualnej,
- próbuje samodzielnie określić funkcję tekstu kultury,
- odbiera teksty kultury na poziomie przenośnym,
- próbuje samodzielnie odczytywać wartości wpisane w teksty kultury,
- odróżnia sprawy przemijające od wartości ponadczasowych.
- określa podstawowe cechy narracji,
- nazywa cechy bohaterów,
- bezbłędnie rozpoznaje w tekście rym, refren, uosobienie, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- odróżnia wiersz rymowany i nierymowany (biały),
- wymienia cechy opowiadania, mitu, legendy, bajki, powieści.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

Jak w klasie czwartej oraz:

1. Mówienie i pisanie.

- tworzy rozbudowane, poprawne zdania,
- konstruuje dłuższe wypowiedzi zgodne z tematem,
- wypowiada się w sposób rozbudowany na tematy poruszane na lekcjach, związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury,
- posługuje się różnymi środkami komunikacji niewerbalnej,
- wypowiada własne zdanie, dobierając trafne argumenty,
- formułuje wypowiedzi pisemne zgodne z tematem w poznanych formach, dba o bogate słownictwo i poprawny styl,
- recytuje z pamięci z odpowiednią intonacją.

2. Świadomość językowa.

- bezbłędnie zapisuje zdania ze względu na budowę i cel wypowiedzi,
- poprawnie stosuje formy gramatyczne wyrazów odmiennych,
- poprawnie pisze pod względem ortograficznym, wykorzystując podstawowe reguły,
- poprawnie używa znaków interpunkcyjnych,
- sprawnie w mowie i piśmie posługuje się słownictwem związanym z omawianymi na lekcjach kręgami tematycznymi,
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych,
- bezbłędnie stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przymiotników i przysłówków w stopniu wyższym i najwyższym,
- pisze bez zastrzeżeń poprawnie pod względem ortograficznym, wykorzystując wiedzę o: różnicach w wymowie i pisowni głosek, przeczenia nie, pisowni cząstki by.

WYMAGANIA NA OCENĘ DOBRĄ

Treści nauczania – wymagania szczegółowe.

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

1. Czytanie i słuchanie; docieranie do informacji. Uczeń:

- rozpoznaje formy gatunkowe (zawiadomienie, ogłoszenie, życzenia ,gratulacje),
- na ogół identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy,

- dostrzega relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł; wstęp, rozwinięcie, zakończenie; akapity),
- wyszukuje znaczenie większości znanych związków frazeologicznych pochodzących z mitologii,
- posługuje się różnymi źródłami informacji w tym słownikami (języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznym).

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- na ogół rozpoznaje w wypowiedziach części mowy (liczebnik),
- częściowo rozpoznaje kategorie fleksyjne (tryb, stopniowanie, temat, końcówka, oboczność w temacie),
- poprawnie rozpoznaje podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach(dopełnienie, przydawka, okolicznik, rodzaje podmiotu, rodzaje orzeczenia),
- stara się rozpoznać zdania złożone współrzędnie i podrzędnie oraz podstawowe części mowy i podstawowe funkcje składniowe wyrazów.

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

1. Analiza; interpretacja; wartości i wartościowanie.

- potrafi określić podstawowe cechy narracji,
- próbuje nazywać cechy bohaterów,
- na ogół rozpoznaje w tekście rym, refren, uosobienie, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy i objaśnia ich rolę,
- potrafi odróżnić wiersz rymowany i nierymowany (biały),
- potrafi wymienić cechy opowiadania, mitu, legendy, bajki, powieści.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie i pisanie.

- tworzy rozbudowane, poprawne zdania,
- popełnia nieliczne błędy w konstruowaniu dłuższych wypowiedzi,
- wypowiada się na tematy poruszane na lekcjach, związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury,
  - na ogół posługuje się różnymi środkami komunikacji niewerbalnej,
- wypowiada własne zdanie,
- na ogół formułuje wypowiedzi pisemne zgodne z tematem w poznanych formach,
- bezbłędnie recytuje z pamięci.

2. Świadomość językowa.

- pisze z nielicznymi błędami ortograficznymi, zna podstawowe reguły,
- na ogół poprawnie używa znaków interpunkcyjnych,
- w mowie i piśmie posługuje się słownictwem związanym z omawianymi na lekcjach kręgami tematycznymi,
  - stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych,
- stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przymiotników i przysłówków w stopniu wyższym i najwyższym,
- pisze poprawnie pod względem ortograficznym, wykorzystując wiedzę o: różnicach w wymowie i pisowni głosek, przeczenia nie, pisowni cząstki by.

WYMAGANIA NA OCENĘ DOSTATECZNĄ

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

1. Czytanie i słuchanie; docieranie do informacji. Uczeń:

- stara się rozpoznać formy gatunkowe (zawiadomienie, ogłoszenie, życzenia ,gratulacje),
- próbuje identyfikować wypowiedź jako tekst informacyjny, literacki, reklamowy
- stara się dostrzec relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł; wstęp, rozwinięcie, zakończenie; akapity),
- wyszukuje znaczenie niektórych związków frazeologicznych pochodzących z mitologii.
- z pomocą nauczyciela posługuje się różnymi źródłami informacji w tym słownikami (języka polskiego, wyrazów obcych, wyrazów bliskoznacznych, ortograficznym),

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- zna większość odmiennych części mowy oraz części zdania
- próbuje rozpoznawać kategorie fleksyjne (tryb, stopniowanie, temat, końcówka, oboczność w temacie),
- stara się rozpoznawać podstawowe funkcje składniowe wyrazów użytych w wypowiedzeniach (dopełnienie, przydawka, okolicznik, rodzaje podmiotu, rodzaje orzeczenia),
- rozumie różnicę między zdaniami złożonymi współrzędnie i podrzędnie.

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

1. Analiza; interpretacja; wartości i wartościowanie.

- korzystając ze wskazówek potrafi określić podstawowe cechy narracji i nazywać cechy bohaterów,
- na ogół rozpoznaje w tekście rym, refren, uosobienie, porównanie, wyraz dźwiękonaśladowczy ,
- próbuje odróżnić wiersz rymowany i nierymowany (biały),
- potrafi wymienić podstawowe cechy opowiadania, mitu, legendy, bajki, powieści.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie i pisanie.

- tworzy proste zdania,
- popełnia liczne błędy w konstruowaniu dłuższych wypowiedzi,
- sporadycznie wypowiada się na tematy poruszane na lekcjach, związane z otaczającą rzeczywistością i poznanymi tekstami kultury,
- formułuje proste wypowiedzi pisemne zgodne z tematem w poznanych formach,
- z nielicznymi błędami recytuje z pamięci.

2. Świadomość językowa.

- popełnia liczne błędy ortograficzne i interpunkcyjne, zna podstawowe reguły,
- stara się stosować poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
- stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przymiotników i przysłówków w stopniu wyższym i najwyższym, bez znajomości typów stopniowania,

WYMAGANIA NA OCENĘ DOPUSZCZAJĄCĄ

Treści nauczania –wymagania szczegółowe

I. ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI

1. Czytanie i słuchanie; docieranie do informacji. Uczeń:

- z pomocą nauczyciela próbuje rozpoznać formy gatunkowe (zawiadomienie, ogłoszenie, życzenia ,gratulacje),
- korzystając ze wskazówek stara się dostrzec relacje między częściami składowymi wypowiedzi (tytuł; wstęp, rozwinięcie, zakończenie; akapity),
- z pomocą nauczyciela posługuje się słownikami (wyrazów obcych, ortograficznym),

2. Świadomość językowa. Uczeń:

- zna podstawowe części mowy, kategorie fleksyjne oraz główne części zdania,
- korzystając z pomocy rozróżnia zdania pojedyncze i złożone.

II. ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY

1. Analiza; interpretacja; wartości i wartościowanie.

- korzystając z pomocy potrafi wskazać narratora i bohaterów,
- w prostych utworach rozpoznaje rym i refren
- zna gatunki literackie (opowiadania, mitu, legendy, bajki, powieść), ale nie nazywa ich cech.

III TWORZENIE WYPOWIEDZI

1. Mówienie i pisanie.

- buduje proste wypowiedzenia,
- próbuje zbudować krótkie, proste wypowiedzi pisemne związane z tematem,
- popełnia liczne błędy w recytacji z pamięci.

2. Świadomość językowa.

- popełnia liczne błędy gramatyczne i ortograficzne,
- wyznacza granice zdania.

OCENA NIEDOSTATECZNA

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Brak wiedzy i umiejętności wyklucza osiągnięcie nawet minimalnego postępu.